

Janne Kaisto

Ympäristöllinen kestävyys ja sopimusoikeus

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND
Pohjoisen puolesta – maailmaa varten

Lähtökohtia

- Kestävyydestä ja erityisesti ympäristöllisestä kestävydestä puhutaan tällä hetkellä paljon – ja aiheesta
 - Ihmiskunnan on pakko oppia toimimaan maapallon kantokyvyn rajoissa
- Ympäristöllisen kestävyuden käsite on noussut esille myös sellaisissa yhteyksissä, joissa siihen on aiemmin kiinnitetty huomiota vain marginaalisesti
 - Koskee myös lainsäädäntöä ja oikeustiedettä
 - Käsite on toki voitu tuntea jo aiemminkin, vaikka termiä ”ympäristöllinen kestävyys” ei olisi käytetty

Miten sopimusoikeus liittyy ympäristölliseen kestävyyteen?

- Sopimusoikeudessa (oikeudenalana) käsitellään sille tyypillisiä kysymyksiä kuten sopimuksen syntymistä, pätemättömyyttä, sovittelua ja tulkintaa, valtuutusta ja myös sopimusrikkomuksia seuraamuksineen
- Useilla kysymyksillä on relevantti kytkös ympäristölliseen kestävyyteen

Esimerkkejä

- Jos tavaran kauppaa rasittaa virhe, mikä merkitys virheen korjaamisella on sopimusrikkomuksen seuraamusjärjestelmässä?
- Tuleeko tavaran myyjän informoida ostajaa siitä, kuinka tavara on tuotettu, miten tuote voidaan myöhemmin tarvittaessa korjata tai millaisia ympäristövaikutuksia liittyy tavaran käyttämiseen, tuotantotapoihin ja/tai elinkaaren loppuvaiheisiin?
- Jos esine on käyttämättömänä, pitäisikö omistajalla olla velvollisuus vuokrata se halukkaalle?
- Mikäli kuluttaja on tyytymätön verkkokaupasta ostettuun tuotteeseen saatuaan sen kotiinsa, pitääkö kuluttajalla olla palautusoikeus?
- Jos hankintaketjussa alempana oleva taho on velvoittautunut noudattamaan tiettyjä (lakisääteiset ylittäviä) ympäristöstandardeja toiminnassaan, millaisin edellytyksin jollekin muulle kuin lupauksen saajalle (sopijakumppanille) voi syntyä oikeuksia, mikäli lupauksesta ei pidetä kiinni?

Entä vastaukset kysymyksiin?

- Kuten yleensäkin, liikkeelle on lähdettävä relevanteista auktoritatiivisista lähteistä
- Ympäristölliseen kestävyteen on kiinnitetty niukanlaisesti huomiota sopimusoikeuden alan sääntelyä annettaessa, ja ainakin se on jäänyt taloudellisen tehokkuuden ja heikomman suojan varjoon
- Mutta ehkä kestävyystietoisuuden yleinen lisääntyminen johtaa siihen, että myös sopimusoikeuden alan lainsäädäntöä annettaessa aletaan enenevästi ottaa huomioon ympäristöllinen kestävyys muiden seikkojen ohella...
 - Sopimusoikeudellisilla instrumenteilla on erityispiirteitä, ja ne voivat olla hyvin tehokkaita ympäristöllisen kestävyden edistämässä

Ympäristöllisen kestävyysperiaate

- Ympäristöllistä kestävyttä voidaan epäilemättä käyttää reaalisen argumenttina sopivissa tilanteissa
- Voisiko ”ympäristöä vähemmän kuormittavilla ja luonnonvaroja enemmän säästävillä ratkaisuilla pitäisi olla etuja” olla kuitenkin myös sopimusoikeudellinen periaate?
 - Runsaasti yleisluontoista institutionaalista tukea
 - Syvä ja laaja merkityksellisyys
 - Yleinen oikeusperiaate vrt. ”tavallinen” oikeusperiaate

Lopuksi

- Sopimusoikeuden tutkijoiden ”ympäristötietoisuus” on lisääntynyt viime aikoina
- Ympäristöllinen kestävyys ei ole ainoa näkökohta tai tavoite, joka tulee ottaa huomioon sopimusoikeuden alan lainsäädäntöä annettaessa, oikeuskäytännössä tai oikeustieteessä
- Olennaista on, että ympäristölliseen kestävyyteen liittyvät näkökohdat muistetaan ottaa huomioon samoin kuin esimerkiksi taloudellinen tehokkuus ja heikomman suoja

Kiitos!

ulapland.fi

